

Rigsdagstidende.

1861. Forhandlingerne paa Folkethinget. N°. 108.

Trettende Session.

30te Møde.

Lirsdagen den 12te November Kl. 1.

(Fortsat.)

Tscherning (fortsat): De have aldeles overseet, eller idetmindste saameget, de kunde, gjort sig Umage for at oversee, at Bønderjorden ikke er der, for at Godseieren skal kunne drage den meest mulige Fordeel deraf, men at den er der for at føde og nære den bedste Borgerbefolkning, idetmindste den talrigste, i hele Landet, og naar man taler om andre Hensigter ved de Bestræbelser, som ere gjorte for gjennem Besiddelse at skaffe Bønderne Sikkerhed i Driften af deres Jorder, saa har jeg altid havt en anden Hensigt, den, at skaffe Statsborgere i en Stat, som mangler dem. Jeg har fra det Første, jeg begyndte at betragte vort politiske Liv og at haabe, at der skulde komme en bedre Tilstand end den, vi havde for omtrent 40 Aar siden, spurgt: hvor ligger Savnet, hvad er det, vi savne? og jeg har seet, at vi savne en Borgerklasse, og jeg har i enhver Retning forfulgt enhver Modstand derimod og arbeidet for at naae en saadan. Er det en Bihensigt, saa har jeg havt den og har den i dette Dieblik. Jeg gjør, hvad der staaer i min Magt, for at fremkalde Afgjorelsen og Forandringen af et Forhold, som stiller de større Besiddere fra de mindre og bringer en bureaukratisk Magt ind derimellem, som styrer Begge til Begges Fordærv. Det er en stor Feil, en uhyre Feil af vore større Landeieendomsbesiddere, at de ikke kunne begribe, at det er upassende for dem at gaae i

dette Ledesbaand, og at de ikke forstaae at skaffe sig den Fordeel, de kunne, af deres Stilling — ogsaa en Fordeel i deres egen Lomme — men at de overgive sig til saaledes at føres og styres og ledes hver Dag af den, de skulde styre og regjere og lede. Det kunne vi ikke slippe fra, saalænge vi lade denne Art Forhold bestaae, og saalænge vi ikke bringe Regjeringen til, med den Myndighed, som er givet den, at holde og saale, hvad der i den Henseende, det er afgjort, ikke kan deles. Det ligger jo i Sagens egen Natur, at det ikke nogeninde i Verden kan være faldet en Mand ind at bygge Bygninger som dem, hvorom der her er Tale, uden at han havde en sikker Forhaabning om, ja jeg vil sige en sikker Afkomst til at kunne bruge dem til Noget. Alene dert ligger Bevistet for, at Ingen, dengang dette Forhold er opstaaet, har tvivlet om, at disse Jorder skulde bruges under de Stæder, og til Andet er der heller ingen Bevættigelse endnu. Hvergang man paa Samsø har forsøgt at ordne Tingene paa en anden Maade, har man grebet famlende og tvivlende til; der har ikke været Noget, som med Sikkerhed har troet, at det kunde og burde lade sig gjøre. De have forsøgt at fæste til Andre, de have engang imellem forsøgt at ville bygge en Gaard, men de have havt den fulde Bevidsthed af, at de gjorde Noget, som de, der lode dem faae Samsø, ikke tænkte paa. Samsø er kommen til dem, der nu have den, fra Konger, der vilde deres Folks Vel og som ikke gav Samsø bort, for at den siden skulde blive et Middel til at pine og plage Skillingen ud af Brugerne ved at stille Jorden fra de